

Nominácie – Kniha Oravy 2013

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

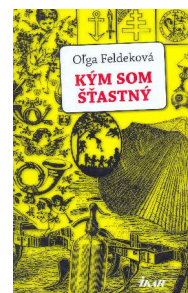


DEDINSKÁ, Eva. **Keď slzy liečia**. Bratislava : Ikar, 2013.

Štvrtý román oravskej autorky. Ústredným motívom je príbeh manželov Pavly a Dalibora, ktorí majú za sebou sedemnást' rokov šťastného spolužitia a vychovávajú štyri deti. Dalibor vyučuje na obchodnej akadémii a Pavla si otvorila kníhkupectvo. Najstaršia dcéra Darina má už šestnásť, ale s vekom pribúdajú starosti – je nevládnuteľná, ignoruje pravidlá a hnev obracia proti matke. Pavla, hoci sa veľmi usiluje, si nevie k dcére nájsť cestu. Všetko, čo povie alebo urobí, je zlé. Darina s ňou ustavične bojuje a zlosť si vybíja aj na mladších súrodencoch. Pavla je z toho nešťastná, má pocit, že ako matka zlyhala. Nič však nie je také zlé, aby nemohlo byť horšie, a Darina tragicky zomiera. Nešťastná Pavla sa s tým nevie vyrovať a kedysi priam dokonalá rodina sa postupne rozpadá. Poradí si Pavla s nepriazňou osudu?

FELDEKOVÁ, Oľga. **Kým som šťastný**. Bratislava : Ikar, 2013.

Autorka, ktorá vyrastala v Tvrdošíne, vo svojom najnovšom románe tvorivo nadväzuje na magický realizmus jej novely *Veverica*. Dej je tentoraz zdanlivo realistickejší, nie je sústavným prelínaním reality a rozprávky, ale ako celok je to opäť magicko-realistický príbeh: Boh sa chystá zničiť svet, ale jeden z jeho anjelov dostane od neho šancu svet zachrániť – ak zostúpi v ľudskej podobe na zem a ak sa mu podarí nájsť aspoň jedného šťastného človeka. Aby sa mu dobre hľadalo, musí mať zamestnanie, v ktorom môže putovať od človeka k človeku. Stane sa teda poštárom – a tak v tej postave zrazu spoznávame hlavného hrdinu jednej z najúspešnejších starších autorkiných poviedok – poštára z poviedky *Tentok*. Spisovateľka nám s prirodzeným rozprávačským talentom odkryje historicky starý svet a ukáže nám, čo všetko tvorí súčasť čítania sveta moderného človeka. Treba už len siahnuť po knihe, ktorej príbeh poteší čitateľa nielen tým, že je zložený z množstva krásnych minipríbehov, ale aj prekvapujúcim rozuzlením.



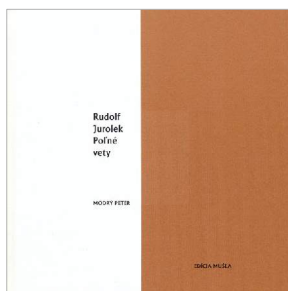
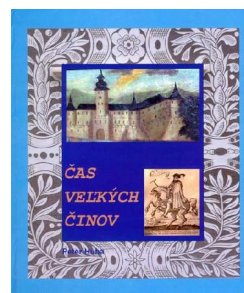
FURJELOVÁ, Ivana. **Až keď bude mama triezva**. Bratislava : Evitapress, 2013.

Nová kniha mladej oravskej autorky opäť prináša príbeh zo života slovenských teenagerov. Silvia nemá ešte ani pätnásť rokov, no namiesto toho, aby okukávala chalanov, skúšala prvé očné tieň a čítala knihy o upíroch, musí nečakane a hlavne nedobrovoľne vrhnuť rovnými nohami do sveta dospelých. Spolu s mamou, otcom aj bratom sa tešila, že im do rodiny pribudne ďalší súrodenec, no mama o bábätko vo vysokom štádiu tehotenstva prišla. A našla jediný spôsob, ako sa s tým vyrovať – smútok, bolesť a žiaľ zalievať alkoholom.

Prečítajte si príbeh o tom, ako sa na rodičov alkoholikov pozerajú ich dospievajúce deti. A ako veľmi im chcú pomôcť.

HUBA, Peter. **Čas veľkých činov**. Dolný Kubín : Mgr. Janka Hubová, 2013.

Historická próza, voľne nadväzujúca na román *Kliatba*, je opäť inšpirovaná osudmi rodu Turzovcov, ktorí významne zasiahli do dejín Uhorska, aj Oravy. Dej sa zameriava najmä na osudy najvýznamnejšieho príslušníka Juraja Turzu, uhorského palatína, hlavného župana Oravy, bojovníka proti Turkom, diplomata, podporovateľa Slovákov a protestantizmu. Ústredným motívom príbehu je vzťah Juraja s manželkou Alžbetou Coborovou, ktorá musela zastávať nielen neľahkú úlohu matky, ale zastupovala manžela pri spravovaní majetkov počas jeho častej neprítomnosti. Po smrti manžela a syna Imricha disponovala celým majetkom, starala sa o výchovu vnúčiek, pomáhala dcéram, obchodovala s vínom, šindľami, soľou, kožušinami a ďalším tovarom, a tiež sa stala hlavnou župankou Oravskej stolice.

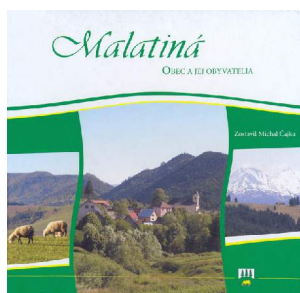


JUROLEK, Rudolf. **Poľné vety**. Levoča : Modrý Peter, 2013.

Siedma básnická zbierka oravského autora Rudolfa Juroleka. Jeho lyrické texty sú postavené na jemných emóciách, originálnej poetike, skúmaní bytia v tej najzákladnejšej podobe na ploche úsporne osnovaných veršov. Básnik pracuje s jednoduchým jazykom, ktorý však v sebe nesie hlbokú metaforu. Pozoruhodné sú aj minimalistické ilustrácie z cyklu *Krajinopartitúra* Jána Kudličku.

Nominácie – Kniha Oravy 2013

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

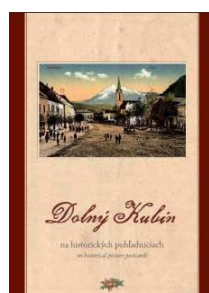
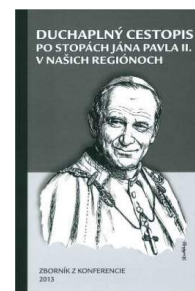


ČAJKA, Michal a kol. **Malatiná : obec a jej obyvatelia.** Malatiná : Obecný úrad, 2013.

Publikácia približuje históriu obce Malatiná. Zameriava sa nielen na dejiny obce, jej obyvateľov a ich tradičný život a remeslá, ale aj prírodné pomery, zaujímavé pamiatky, chotárne názvy, osobnosti a rodiny obyvateľstva. Texty sú doplnené ilustráciami a množstvom dobových fotografií.

Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch. Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013

Zborník zo slovensko-poľskej konferencie, ktorú usporiadal Žilinský samosprávny kraj, Krajská knižnica v Žiline a Książnica Beskidzka. Cieľom podujatia bolo pripomenúť si a uctiť pamiatku jednej z najznámejších a najuznávanejších svetových osobností moderných dejín, pápeža Jána Pavla II.

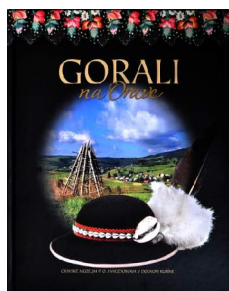
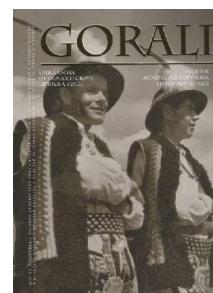


GONOS, Ján a kol. **Dolný Kubín na historických pohľadniciach.** Námestovo : Tlačiareň Kubík, 2013.

Rozsiahla obrazová publikácia predstavuje históriu pohľadníc so zreteľom na pohľadnice mesta Dolný Kubín a ich vydavateľov. V obrazovej časti je publikovaných 306 pohľadníc z obdobia rokov 1897-1948, ktoré poskytli viacerí zberatelia a sú radené do kapitol miestopisne a chronologicky. Pohľadnice sú doplnené výberom písomností z Dolného Kubína.

Gorali : veľká kniha o Goraloch Oravy, Liptova a Kysúc. Martin : Matica slovenská, 2013.

Monografia z edície nevšedného dedičstva Žilinského samosprávneho kraja, ktorú napísal kolektív autorov pod vedením Miloša Jesenského. Rozsiahla publikácia na bohato ilustrovaných stranách v exkluzívnom grafickom spracovaní ponúka pohľad na život, kultúru a tradície tohto vrchárskeho etnika.

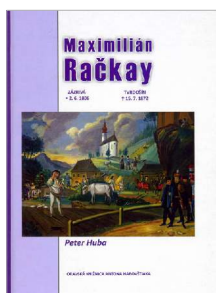


Gorali na Orave. Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2013.

Publikácia, ktorej cieľom je výstižne predstaviť život oravských Goralov hovoriacich goralským dialektom, ich materiálnu a duchovnú kultúru odlišnú od ostatných slovenských obcí. Archívny materiál je doplnený o nové poznatky z terénnych výskumov odborných pracovníkov múzea a obohatený o dobové a súčasné fotografie.

Nominácie – Kniha Oravy 2013

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

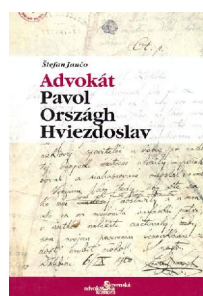


HUBA, Peter. **Maximilián Račkay**. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013.

Publikácia o oravskom maliarovi 19. storočia Maximiliánovi Račkayovi približuje čitateľom základné životopisné údaje a rozsah jeho výtvarného diela dokumentovaný fotografickými reprodukciami. Autor zastáva názor, že oproti iným maliarom rovnakého obdobia zostal nedocenený, ba takmer neznámy, napriek tomu, že sa tisíce ľudí nedelú čo nedelú pozerá na jeho obrazy v kostoloch.

HUNČAGA, Gabriel Peter. **Dominikáni na ceste k intelektuálnym elitám vrcholného stredoveku**. Bratislava : Centrum pre štúdium kresťanstva, Chronos, Spolok Slovákov v Poľsku, Slovenská komisia pre komparatívne cirkevné dejiny, 2013.

Autor publikácie, oravský rodák, vyštudoval históriu, muzeológiu a teológiu na viacerých univerzitách a vstúpil k dominikánom. Ťažiskom jeho odborného záujmu sú stredoveké náboženské hnutia, mendikanti a misijná činnosť dominikánov v Amerike v 16. storočí. V predkladanej knihe má autor ambíciu predstaviť dominikánov v trochu inom, menej známom podaní, teda nie len ako inkvizítorov poznačených dejinnou stigмой. Zámerom je priblížiť originálne postupy a inovácie zrodené v dominikánskom prostredí 13. storočia v oblasti systematického vzdelávania, intelektuálnej formácie a akademickej činnosti.

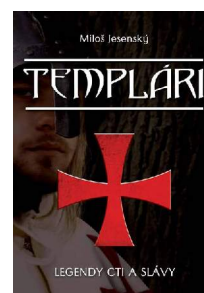


JANČO, Štefan. **Advokát Pavol Országh Hviezdoslav**. Bratislava : Slovenská advokátska komora, 2013.

Odborná publikácia, ktorá predstavuje významného básnika so zreteľom na jeho právnickú prax. Vyzdvihuje výnimočnosť a pracovitosť Hviezdoslava, ktorý napriek časovo náročnému povolaniu, akým bola advokácia, dokázal tvoriť rozsiahlu, jedinečnú a neprekonateľnú poéziu.

JESENSKÝ, Miloš. **Templári : legendy cti a slávy**. Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013.

Monografia vyšla v rámci projektu Objavme spolu Žilinský kraj a je venovaná rôznym miestam spojeným so stopami templárov nielen na našom území. Netradičným spôsobom sprevádza zabudnutými pamiatkami. Publikácia obsahuje množstvo ilustračných fotografií od Jaroslava Veličku.



Krásy a zaujímavosti žilinského kraja. Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013.

Publikácia o cestovnom ruchu v Žilinskom samosprávnom kraji. Bohatá história, množstvo prírodných krás, vzácných pamiatok a rôznorodosti kultúrnych a spoločenských podujatí robí z neho pritažlivý región pre návštevníkov zo Slovenska i zo zahraničia. Spája v sebe päť svojráznych regiónov – Horné Považie, Kysuce, Liptov, Oravu a Turiec.

Nominácie – Kniha Oravy 2013

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

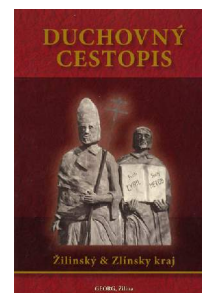


KUBICA, Peter. **Chute a vône - prídte si po ne!** Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013.

Knižka, ktorá tvrdí, že i podujatia môžu byť chutné. Slávnosti, akcie a predstavenia, na ktorých si pochutí nielen vaša duša, ale i žalúdok, sú toho neklamným príkladom. Čaro kuchýň našich prastarých mám zachovávať i kultúrne inštitúcie v Žilinskom kraji a výsledný jedáliček premenili na desiatky podujatí prezentujúcich kultúrny a historický potenciál Oravy, Liptova, Turca, Horného Považia a Kysúc. Ich výber čitatelia nájdu na stránkach tejto publikácie.

KUBICA, Peter a kol. **Duchovný cestopis : Žilinský & Zlínsky kraj.** Žilina : Georg, 2013.

Sprievodca kultúrnymi pamiatkami cyrilo-metodskej tradície na území Žilinského a Zlínskeho kraja.



Kuchyňa, zvyky a tradície našich predkov. Žilina : Krajská organizácia cestovného ruchu Žilinský turistický kraj, 2013.

Receptár tradičných ľudových jedál v regiónoch Horné Považie, Liptov, Orava, Kysuce a Turiec je obohatený o príspevky regionálnych etnografov, ktoré sú zamerané na zvyky a s nimi súvisiace jedlá našich predkov.

ĽUPTÁKOVÁ, Eva. **Slanický ostrov umenia.** Dolný Kubín : Oravská galéria, 2013.

Sprievodca po expozíciách tradičného ľudového umenia na Slanickom ostrove – ostrove umenia, pokoja a meditácie uprostred Oravskej priehrady. Od r. 1971 každoročne víta tisíce návštevníkov domácich i z rôznych kútov sveta.

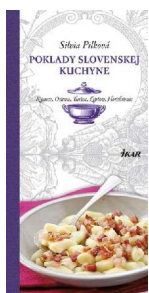


MAJDA, Martin. **Blahoslavená Zdenka.** Stará Ľubovňa : Sali - Foto, 2013.

Spomienková kniha vydaná pri príležitosti 10. výročia blahorečenia sr. Zdenky Schelingovej prináša jej životopis, informácie o Milosrdných sestrách Svätého kríža v súčasnosti, litánie a novénu k bl. Zdenke, svedectvá a šírenie úcty k bl. Zdenke.

Nominácie – Kniha Oravy 2013

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

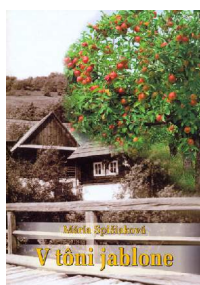
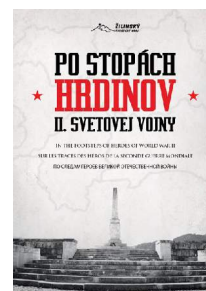


PILKOVÁ, Silvia. **Poklady slovenskej kuchyne : Kysuce, Orava, Turiec, Liptov, Horehronie**. Bratislava : Ikar, 2013.

Tradičná slovenská kuchyňa, to nie sú len bryndzové halušky, haruľa, klobásy či lokše. Osemdielna séria kuchárskych kníh Poklady slovenskej kuchyne zachytáva prekvapivo pestré kulinárske dedičstvo našich predkov. Každá časť edície predstavuje vybrané regióny a kompletná séria napokon obsiahne celé Slovensko. Recepty autorka objavila v zapadnutých kútoch Slovenska alebo starých rodinných archívoch.

Po stopách hrdinov II. svetovej vojny. Žilina : Žilinský turistický kraj, 2013.

Výpravná obrazová publikácia je venovaná pamätným miestam a udalostiam II. svetovej vojny a Slovenského národného povstania na území Žilinského kraja, ktoré sú spojené s hrdinskými bojmi stoviek vojakov, partizánov, členov odbojových skupín. Vysokú daň za oslobodenie severozápadného Slovenska pripomínajú pomníky, pamätníky, hroby a pamätné tabule po celom Žilinskom kraji.



SPIŠIAKOVÁ, Mária. **V tóni jablone**. Námestovo : František Teťák - Štúdio F, 2013.

Kniha zachytáva obyčajný životný príbeh chudobnej roľníckej rodiny z oravskej dediny Chlebnice. Vznikla prerozprávaním rukopisu Heleny Balážovej a približuje život jednoduchej ženy hlbokéj viery. Hovorí o matke, ktorá priviedla na svet 13 detí a s veľkou láskou ich vychovala v tvrdých životných podmienkach. Na tejto hrdinskej žene je pozoruhodné najmä to, že od detstva pracovala bez jediného dňa oddychu a posledné roky svojho života počas ťažkej choroby dokázala múdro viesť domácnosť len zo svojho lôžka.

Templársky rád v Európe v kontexte historického vývoja Žilinského kraja. Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013.

Zborník zo sympózia, ktoré sa konalo 13.3.2013 v Sobášnom paláci v Bytči. Témou sympózia bol Templársky rád v Európe v kontexte historického vývoja územia piatich regiónov Žilinského kraja.



Tradičné receptárium regiónov ŽSK, 2. časť. Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2013.

Receptár tradičných jedál typických pre všetkých päť regiónov Žilinského samosprávneho kraja. Pripomína aké pestré a chutné jedlá sa varili v minulosti, predstavuje ingrediencie, suroviny, ale aj život a zvyky Oravy, Liptova, Kysúc, Turca a Homého Považia. Poukazuje na to, aké plodiny ľudia v dávnych časoch pestovali, akým spôsobom stolovali a aké potraviny tvorili ich jedálny lístok.